

## เรื่อง ไก่กรรมฐาน

ไก่กรรมฐาน มีได้หมายถึงอาหารที่สำเร็จมาจากไก่ เช่น ไก่ต้ม ไก่ตุ๋น ไก่จ้ำ ไก่ย่าง ฯลฯ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนหมายถึงไก่ที่ยังมีชีวิตเป็นๆ อยู่ที่นี่แหละ ที่เรามองมันอย่างมีความหมายในแง่ให้ข้อคิดข้อธรรมแก่เรา และบางทีอาจจะเป็นอาจารย์สอนธรรมแก่เรา เรียกว่า สอนกรรมฐานแก่เราได้มาก แต่ถ้าเรามองเพียงผิวเผิน ก็จะมี ความเข้าใจเพียงเป็นสัตว์ครึ่งจกานชนิดหนึ่งเท่านั้น

ที่วัดป่าวิเวก(ธรรมขันธ์) มีลูกไก่ผสมอยู่คู่หนึ่ง พ่อของมันเป็นไก่ป่า แม่ของมันเป็นไก่บ้าน ได้นำมาจาก วัดหนองป่าพงเมื่อประมาณปีเศษ ขณะนี้กำลังขยายพันธุ์ออกเรื่อยๆ ไก่มีอะไรๆ หลายอย่าง ที่มันช่วยเตือนสติ ข้าพเจ้าให้สำนึกในหน้าที่ มีความอดทนพากเพียรเสียดสละ และให้อภัย มิใช่เพื่อแสวงหาปัจจัยเพื่อเลี้ยงชีวิตเพียง วันๆ เท่านั้น ถ้าเรามองดูมันเพียงชนก็เห็นว่ามันงามน่าดู แต่ถ้าเราเอาไปขาย เขาคงเอาชั่งน้ำหนักชื้อขาย มิได้ คำนึงถึงขนร่วงงามหรือไม่งาม พูดยมาถึงตอนนี้ ทำให้นึกถึงป้ายแผ่นหนึ่งซึ่งเขียนติดไว้ที่ต้นมะม่วงหน้าศาลา ความ ว่า...

ไก่มีขน	คนเห็น	ชมว่าสวย
คนเราด้วย	มักดี	เพราะมีศีล
ราคาสัตว์	มีจำกัด	เท่าชีวิต
คนมีศีล	ยิ่งเพิ่มค่า	ราคาคน...

ไก่มีขนมองดูก็สวยดี แต่ถ้าถอนขนออกก็หมดความสวยและใกล้ความตายเข้าไปทุกที มีราคาจำกัด ขึ้น ลงตามที่ตลาดต้องการ เราจะต้องไปประดับตกแต่งด้วยเสื้อผ้าอาภรณ์แล้วเอาไปขาย ราคาก็ไม่เพิ่มไม่มีใครซื้อ เพราะมันแต่งไม่ขึ้นซึ่งต่างจากคนเรามาก คนเราถ้าไม่แต่งก็หมดราคา ยิ่งแต่งด้วยความรู้และความดีมากกว่าไร ราคาที่ยังมากขึ้นเท่านั้น การแต่งต้องแต่งทั้งกายและใจ แต่งกายด้วยเสื้อผ้าอาภรณ์ให้เหมาะสมแก่เพศ แก้ววัย แก่ ฐานะของตน จึงจะน่าดูแต่การแต่งใจด้วยศีลธรรมนั้น แต่งได้ทุกคนมิได้เลือกเพศและวัย และทำให้เพิ่มความงาม ทุกกาลเวลา ทั้งเมื่อแต่งแล้วเป็นประโยชน์ทั้งส่วนตนและส่วนรวมจริงๆ พูดยมาถึงตรงนี้ ทำให้นึกถึงป้ายอีกแผ่น หนึ่ง ซึ่งเขียนเพื่อเตือนสติไว้ว่า...

แต่งร่างกาย	ภายนอก	เพียงแพพพรรณ
ไม่ก็วัน	ร่วงโรย	ตามสังขาร
การแต่งใจ	ด้วยศีลธรรม	ยั่งยืนนาน
มิเลือกกาล	หนุ่มหรือแก่	งามแน่เออ...

อันเสื้อผ้าอาภรณ์ เป็นของใช้เหมาะเฉพาะเพศ เฉพาะวัยใช้ไม่ได้โดยทั่วไป การแต่งแต่กายก็มิได้เพิ่ม ราคาความเป็นคนขึ้น เพราะถ้าทางในมันน่า(มิได้แต่งกายใน) เขาย่อมทำลายตนเอง ทำลายสังคม ทำลาย ประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ได้ง่ายมาก เพราะใจเขาขาดศีลธรรมนั่นเอง เรียกว่าคนแต่งภายนอกประเภท โลงผี อันหีบศพที่เขาแกะสลักกลดลย ประดับด้วยดอกไม้สดดอกไม้แห้งอย่างสวยงาม ถ้าเรามองอย่างผิวเผินมัน ก็งามดี น่าเอา น่าดู แต่ถ้ามองทะลุเข้าไปถึงข้างใน จึงรู้ว่าความเน่าเนิ่นซ่อนอยู่ซึ่งพร้อมที่จะเนาต่อไป และส่งกลิ่นเหม็นออกมาสู่จมูกได้ทุกโอกาส ฉะนั้นเมื่อเราไปในงานศพ จึงไม่นิยมชมชอบหีบศพ และการประดับตกแต่ง หีบศพเท่าใดนัก เพราะเรารู้ธาตุแท้ของมันว่า ความงามข้างนอกเป็นเพียงสิ่งพรางตาชั่วขณะเท่านั้นเอง คนที่แต่ง แต่กาย มิได้แต่งใจก็มีสภาพเหมือนโลงผีนี้เอง...

แต่ถ้าหากคนเรารู้จักฝึกหัด กาย วาจา ใจ ให้อยู่ในระบอบขอบข่ายแห่งศีลธรรม ทำให้สูงขึ้นด้วย คุณธรรมต่างๆ ย่อมจะไม่เป็นพิษเป็นภัยแก่ใครๆ กลับจะเป็นประโยชน์แก่พืช สัตว์และคนที่เข้าใกล้ ฉะนั้น คนที่

มีน้ำใจก็เพราะรู้จักแต่งใจแต่งกายส่วนใน เมื่อแต่งแล้วเขาสามารถเป็นผู้นำของครอบครัว ของประเทศชาติศาสนา ที่จะนำไปสู่ความเจริญ ความก้าวหน้าและร่มเย็น แต่งให้ดีๆ ก็สามารถเปลี่ยนภาวะจากปุถุชน เป็นพระอรหันต์เจ้า พระอรหันต์เจ้า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทีเดียว พุทธถึงตรงนี้ทำให้นักถึงป้ายเดือนสติอีกแผ่นหนึ่งภายในวงกลม กลางลานวัดซึ่งเตือนไว้ว่า...

อันสตรี	ไม่มีศีล	ก็สิ้นสวย
บุรุษด้วย	ไม่มีศีล	ก็สิ้นศรี
เป็นนักบวช	ไม่มีศีล	ก็สิ้นดี
ข้าราชการ	ศีลไม่มี	ก็เลวทราม.
	ไถ่จะงาม	งามดี เพราะมีขน
	ความงามคน	งามดี เพราะมีศีล
	หมาไว้ศีล	ใครเล่า เขาจะนินท์
	คนไว้ศีล	มิใช่หมิ่น ร้ายกว่า...

เมื่ออ่านมาถึงตรงนี้ บางทีผู้อ่านอาจนึกไม่ชอบหน้าผู้เขียน “อะไรกันวะ ร้ายกว่าหมา” ขอกระซิบถามว่า ...ท่านเป็นคนจริงใจไหม ต้องการความจริงและของจริงใช่หรือเปล่าหรือต้องการของปลอม เรื่องจะเอาของเน่า (กิเลส) ขึ้นมาวดนั้นต่างคนก็ต่างมีกันมากๆทั้งนั้น ถ้าเราพิจารณาภพชาติสองบทข้างบนให้ดี โดยไม่มัวแบกโลก แห่งตัวของกูจนหนักหน่วง ย่อมพอมิทางทราบความจริงได้

อันมนุษย์ชายหญิง จะเป็นนักบวชหรือชาวบ้าน ถ้าไม่มีศีลเสียอย่าง ความเป็นคนก็หมด เหลือเพียงซาก ความเป็นคน สามารถทำความพินาศจิตหายได้มากมายร้ายแรงยิ่งกว่าพวกสัตว์มันทำเสียอีก

ไถ่ที่วัดป่าวิเวกธรรมชาน์ มันสอนธรรมให้ผู้เขียนหลายอย่าง พุทธถึงที่อยู่อาศัยมันก็เกาะกิ่งไม้ ยอดไม้ นอนตามสบาย ถ้าเห็นว่าจะมีอันตราย มันก็ย้ายไปนอนที่อื่นเวลาฝนตกก็นอนหนาวทนฝน ชุกหัวเข้าใต้ปกนอน คืบหนึ่งฝนตกหนักมีลมปั่นป่วน ขณะที่ตัวเองกำลังดิ้นฝ่าห่มมาห่ม จิตก็พลันนึกถึงเพื่อนร่วมป่า เวลานี้เพื่อนของเราเขาอยู่กันอย่างไหน จิงลุกขึ้นหยิบไฟฉายกันร่มเดินไปเยี่ยมเพื่อนส่องไฟดูเห็นเพื่อนเปียกหมด ทำตาปริบๆ เอียงหน้ามามองคล้ายจะถามว่า “เป็นไงเพื่อนสบายกว่ากันมากเชียวนะ” นึกสงสารไถ่ที่เป็นเพื่อนร่วมป่า เขามีชีวิตลำบากกว่าเราจริงๆ พุทธถึงอาหารการกิน มันก็หากินมด กินปลวกและเศษอาหารที่เราทิ้ง ความเป็นอยู่ เพียงวันๆ มิได้สะสมอะไรไว้เลยมีความอดทนเป็นเลิศ ไม่มีเครื่องใช้ไม้สอย ไม่มีเครื่องครัว เพียงกินอาหาร หายใจ กลั้วตาย สืบพันธุ์ไปตามธรรมชาติหาปัจจัยสี่ด้วยลำแข้ง ไม่มีการเดินขบวนปลุกกระดมมวลไถ่ ไถ่จะไม่ เทียวคบปักษ์อื่นๆ มาทำลายพวกพ้องของมันเอง

สิ่งที่น่าสรรเสริญก็คือน้ำใจของไถ่ มันทำงานตรงต่อเวลา ไม่ว่าแดดจะออกฝนจะตกหนาวแสนหนาว มันก็ขันของมันได้ตามเวลา บางทีเราต้องฟังเสียงของมันแทนนาฬิกาเสียอีก เวลาคิดค้นคนเรากำลังนอนหลับ สบาย ไถ่มันตื่นขึ้นมาขันบอกเวลาเป็นระยะๆ คนเสียอีกตื่นทีหลังไถ่ เมื่อทำงานหนักเช่นนี้ก็มิเคยจะได้รับความจ้างรางวัลอะไรจากเรา มิได้เคยเรียกร้อยลัทธิสรี หรือขึ้นเงินดาวเงินเดือนอะไรเลย ตรงข้ามบางคนกลับเอาเปรียบไถ่ จับไถ่ไปขานกัน เพื่อความสนุกสนานหรือประ โยชน์ส่วนตัว เอาไปขายไปทำลายชีวิตเพื่อเป็นอาหาร คิดดูให้ซึ้ง แล้วก็น่าสงสารมาก

ชีวิตมนุษย์ที่อุบัติขึ้นมา จำต้องอาศัยพึ่งพาพ่อแม่และผู้มีพระคุณ ให้ความอบอุ่น อุปการะ เลี้ยงดูจนกว่า จะช่วยตัวเองได้ จะต้องเกี่ยวเนื่องด้วยผู้อื่นในด้านปัจจัยสี่และด้านวิชาความรู้ จึงจะเอาตัวรอดได้ คิดดูแล้วก็ไม่ ต่างอะไรกับลูกไถ่ ต้องพึ่งแม่ของมันจนกว่าจะช่วยตัวเองได้ แม่ไถ่มีความห่วง ลำบาก หวังดี อดทนเพื่อลูกของ

มันฉันใด พ่อแม่ของเราก็มีความห่วงอาลัย หวังดีต่อเราฉันนั้น คนเราถ้าหากเป็นผู้รู้จักหน้าที่ การงาน สร้างตัว สร้างชีวิตตามสมควรแก่ฐานะและหน้าที่ ไม่มีบุญคุณของผู้มีพระคุณหาทางแทนคุณท่านตามโอกาส ย่อมจัดว่าเป็นบุคคลที่ควรสรรเสริญ พุฒมาถึงตอนนี้ทำให้นึกถึงป้ายเดือนสติแผ่นหนึ่ง เขียนเตือนไว้ว่า

อันร่มไม้	ชายคา	ที่อาศัย
เราอย่าไป	ทำลาย	ให้วายวุ่น
ทั้งพ่อแม่	ครูอาจารย์	ผู้มีคุณ
เนรคุณ	ท่านเหล่านี้	อัปรีชคน

เพราะชีวิตเราจะต้องพึ่งพาอาศัยสิ่งอื่นและคนอื่นคอยช่วยเหลือคุ้มครอง จึงจะผ่านพ้นอันตรายไปได้ แม้แต่ต้นไม้ริมทางเวลาแดดร้อนยังได้อาศัยร่มเงาของมัน ยิ่งเป็นพ่อแม่และญาติมิตร ตลอดทั้งครูบาอาจารย์ เราต้องอาศัยท่านทั้งด้านอาหารเครื่องนุ่งห่มที่อยู่อาศัยยารักษาโรค ตลอดทั้งอาศัยศึกษาเล่าเรียนความรู้จากท่านอยู่มาก จนกว่าเราจะสามารถยืนอยู่บนลำแข้งของตัวเองได้ ถ้าเราเนรคุณสถานที่เหล่านั้น เราก็หมดความเป็นคนหมดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เหลือแต่ซากผีซึ่งมีเพียงวิญญาณของสัตว์เข้าแทน แล้วความเดือดร้อน ความหายนะต่างๆ อะไรบ้างจะตามมา

แม้แต่นักบวชก็เช่นกัน หากไม่รู้บุญคุณของพระศาสนา ไม่รู้จักคุณค่าของศีลธรรมและจริยธรรม ที่พระศาสดาทรงตรัสสอน อาศัยพระศาสนาบังหน้า เพื่อความอยู่ดีกินดี เพื่อกอบโกยให้ร่ำรวย เพื่อความเพลินสนุกสนาน เพื่อหลอกตัวเองและชาวบ้าน ฝ่าฝืนต่อพุทธบัญญัติ ขาดความเคารพเคารวะ ไม่คำนึงถึงเพศและภาวะของตน ทำนอกรีดนอกรอยย่นนานวันก็ยิ่งเพิ่มความหลงมงายยิ่งขึ้น สร้างความพอใจในลาภสักการะ ที่ชาวบ้านเขายื่นให้ มิได้มุ่งเพื่อปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ดังที่พระพุทธองค์ตรัสสอน ก็จัดว่าเป็นนักบวชจัญไรเช่นเดียวกัน

ส่วนท่านผู้บวชเพื่อศึกษาปริยัติธรรม แล้วนำไปปฏิบัติเพื่อความพ้นทุกข์ตามพุทธประสงค์ ดำรงตนเป็นตัวอย่างแก่ผู้อื่นนั้นก็ยังมีอยู่มาก ย่อมเป็นผู้ควรได้รับการเคารพกราบไหว้สักการะ จากสาธุชนโดยทั่วไป แม้แต่เราเข้าไปใกล้ท่านก็จะได้รับความเบาใจ ได้รับฟังข้อธรรมข้อธรรมจากท่าน ก็สามารถน้อมนำไปปฏิบัติตามให้เกิดสันติสุขแก่ตนเองได้ดี เรียกว่า เป็นนักบวชที่คิดก็ยังพอหาได้ แต่รู้สึว่านักบวชประเภทข้าวสาร มีปริมาณยังไม่สมดุลกับนักบวชประเภทเกลือ ทั้งๆที่ข้าวสารกับเกลือก็มาจากแหล่งเดียวกัน คือข้าวเปลือก ถึงตอนนี้ทำให้นึกถึงป้ายเตือนสติที่ต้นไม้อีกแผ่นหนึ่ง ที่ว่า

บวชเพื่อกิน	อิมอุทร	นอนเหมือนสัตว์
บวชเพื่อเล่น	สารพัด	ดั่งชาวบ้าน
บวชเพื่อหลง	ยิ่งโง่	ยิ่งบวชนาน
หวังนิพพาน	บวชแล้ว	บ้าเพ้อธรรม...

เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘ พระเดชพระคุณท่านเจ้าประคุณสมเด็จพระธีรญาณมุนี ได้มีเมตตาไปเยี่ยมวัดหนองป่าพง หลังจากถวายภัตตาหารเช้าเสร็จแล้วท่านได้ให้โอวาทแก่พระภิกษุสามเณรและญาติโยม มีเนื้อความตอนหนึ่งว่า “สมัยพุทธกาล การบวชเข้ามามุ่งสู่การปฏิบัติธรรมทั้งนั้น จะมีการศึกษาก็อยู่ในข่ายแห่งการปฏิบัติ เพื่อการปฏิบัติธรรม...แต่มีผู้แต่งตำราขึ้นมาตอนหลังๆบอกว่า บวชเข้ามาต้องทำทางคันถธุระ เรียนคัมภีร์และทำทางวิปัสสนาธุระ ปฏิบัติอีกทางหนึ่ง เขียนแล้วไปยึดให้พระพุทธเจ้าเป็นผู้พูด...”

ข้าพเจ้ามิได้มีการคัดค้านการศึกษา แต่อยากจะขอฝากว่า โดยเฉพาะนักบวชที่กำลังศึกษาอยู่เดี๋ยวนี้ศึกษาเรื่องอะไร เพื่ออะไร ถูกต้องตามพุทธประสงค์หรือยัง เราศึกษากันเพื่ออยู่ส่งเสริมพระศาสนา หรือเพื่อหลีกหนีไปให้พ้น ทั้งขยะมูลฝอยให้นำอยู่ในวัด

จริงอยู่ การศึกษาพาให้เรา มีความรู้ความฉลาด และเมื่อรู้แล้ว ฉลาดแล้ว จะต้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลดี แก่ตนเองและพระศาสนา ให้เจริญด้วยคุณธรรม เช่นเดียวกับการศึกษาวิชาทางโลก เมื่อเขามีความรู้ความฉลาดเขาก็นำไปปรับปรุงส่งเสริมบ้านเมือง มิใช่พาเอาไปพึ่ง ไปทำลายบ้านเมือง ความรู้ทางศาสนาก็เพื่อส่งเสริม เผยแผ่ มิใช่ทำลาย ถ้าเพื่อทำลายจะศึกษาไปทำไมกัน

การศึกษาธรรมะของนักบวชสมัยนี้ ถ้าพิจารณาอีกทีก็เหมือนศึกษาคูปลาในบ่อ พอศึกษาไปมากๆ ก็เหมือนศึกษาคูปลาในทะเล คูมันช่างกว้างขวาง พื้นใต้มากยิ่งขึ้นเลยไม่รู้ว่าจะไปทำอะไรตั้งเยอะแยะ ไม่ค่อยสนใจจับปลาไปปรุงเป็นอาหารกินนัก ส่วนมากจึงอ้างตำราคูปลาในคัมภีร์ อวดกันว่า “ข้ามัน (ปริญา) รอบรู้ปลาหมดทั้งโลกเสียแล้ว เรื่องอะไรจะไปงมปลามากิน” มันก็จืดแค่นี้เอง

พูดมาตั้งนาน ทำให้นึกถึงไถ่กรรมฐานขึ้นมาอีก เพราะไถ่มันมีอะไรดีหลายอย่าง มันสอนธรรมะมันบอกธรรมะมันดำรงชีวิตอยู่อย่างง่ายๆ เสมอต้นเสมอปลาย สัตว์ต่างๆมันเป็นอาจารย์สอนเรา แม้แต่ธรรมชาติก็สอนเราอยู่ทุกวัน บอกให้เอาอย่างมันบ้าง เพื่อความสงบสุขร่มเย็น แต่เรามองไม่เห็นไม่รู้เรื่อง จึงเสียเปรียบไถ่และสัตว์ป่าเสียเปรียบธรรมชาติที่มันเบาสบาย สงบเย็นกว่าเราเป็นไหนๆ เรื่องนี้ถ้าเราหยุดพิจารณาเราก็พอจะรู้ได้ แต่ถ้าวิ่งไปตามอำนาจของกิเลสตัณหาไม่พามันหยุดพิจารณาเสียบ้าง เราก็มองไม่เห็น เราจึงถูกไฟ คือ กิเลสเผา วังเต้น เราร้อน อยู่ทุกลมหายใจ

อันสัตว์ปีก สัตว์บ้านและสัตว์ป่าทั้งหลายดูเหมือนจะมีความสุข ความโลภ โกรธหลงน้อยกว่าคน มองอีกทีคล้ายกับมัน มีความสุขความปล่อยวาง อยู่ตามประสาสัตว์ ไม่แบกโลก หามโลก หวงโลก ยึดโลกเหมือนคน มีความวุ่นวายน้อยกว่าคน คนเราเสียอีกที่เขวสร้างกรรมทำชั่วก่อความฉิบหาย พิณาศตต่อตนเองพวกพ้อง จนทำลายชาติศาสนาพระมหากษัตริย์ก็ได้ หรือเราจะอ้างว่าตัวเป็นมนุษย์ จึงทำอะไรสูงๆแบบนี้ก็ได้ มีน้ำเต้าโลกถึงลูกเป็นไฟอยู่ดังในขณะนี้

สัตว์ต่างๆ แม้มันจะเป็นอภัพสัตว์ ไม่ควรแก่การบรรลुธรรม แต่เขาก็มีความเป็นอยู่ตามธรรมชาติ แม้จะมีความสุขก็ดูจะยังมีน้อยกว่ามนุษย์ จึงเข้าใจว่าเขาจะมีความสุขดีกว่าพวกเราเสียอีก จึงขอฝากท่านผู้อ่านไว้คิด พุดถึงตอนนี้ก็นึกได้ถึงธรรมะจากต้นไม้อันหนึ่งซึ่งเตือนว่า

อันปีกมี	มีปีก	บินหลีกหลบ
ยังประสพ	ความทุกข์	มาขวางกั้น
ฝูงสัตว์ป่า	มีอยู่	นานาพันธุ์
ทุกข์เหมือนกัน	คือน้อย	ค้อยกว่าคน

จึงขอเชิญชวนท่านผู้อ่านได้โปรดพิจารณาค้นคว้าหาธรรมะจากธรรมชาติ จากสัตว์และสิ่งแวดล้อม เพื่อน้อมนำมาปรับปรุงตนเอง ให้ได้พบความสะอาด สว่าง สงบ อันเป็นผลให้มีความร่มเย็นเป็นสุขตามสมควรแก่การค้นพบนั้นพุดถึงการก่อสร้างเสนาสนะต่างๆ ภายใต้วัดป่าวิเวกธรรมชาน์และการบำรุงพระภิกษุสามเณร นับว่าทายก-ทายิกาทั้งหลายให้การสนับสนุนด้วยดีเสมอมา ในการพิมพ์หนังสือเพื่อเป็นบรรณาการครั้งนี้ จึงมีโอกาสเสนอเรื่องไถ่กรรมฐาน มีความหวังเพียงนิดเดียวว่า ถ้าหากบทความนี้พอจะสามารถกวนกิสลของผู้อ่านให้พุ่งขึ้นมาบ้าง พอจะได้คิดได้ว่าไถ่กรรมฐานคืออะไร มีประโยชน์อย่างไร เท่านั้นที่พอแก่ความต้องการของผู้เขียนแล้ว

